

DATOS IDENTIFICATIVOS							
Asignatura	Historia da Empresa					Código	650G01005
Titulación	GRAO EN CIENCIAS EMPRESARIAIS					Ciclo	Est. de Grao
Créditos, tipo e calendario	Cr. totais	Cr. teóricos	Cr. prácticos	Tipo	Curso	Período	
	6	6	0	Formación básica	Primeiro	1º cuatrimestre	
Idioma							
Departamento	Economía Aplicada 1						
Coordinador/a	Lindoso Tato, Elvira				Correo electrónico	elvira.lindoso.tato@udc.es	
Profesores/as	Lindoso Tato, Elvira Miras Araujo, Jesus					elvira.lindoso.tato@udc.es jesus.miras@udc.es	
Web							
Descrición / contextualización	<p>A materia Historia da Empresa ofrece unha formación básica ao futuro graduado, orientado a traballar no ámbito empresarial e onde o coñecemento da evolución da empresa resulta determinante á hora de tomar decisións executivas.</p> <p>O obxectivo da materia é estudar e comprender a figura da empresa e do empresario e o seu papel no desenvolvemento económico (relación entre determinadas formas de empresa e a intensidade do crecemento económico). Estudar os cambios experimentados en tamaño e forma. Posibilitar a análise dos diferentes tipos de empresas incardinados nun contexto histórico. É dicir, a análise dos axentes e as organizacións empresariais en perspectiva histórico-económica ata o século XXI. E, así mesmo, establecer comparacións entre os distintos modelos empresariais ao longo do tempo e dos países.</p> <p>A materia contribúe a proporcionar unha formación que permite un coñecemento extenso e profundo da evolución da empresa moderna no longo prazo, o seu desenvolvemento e a súa situación actual, capacitando aos futuros graduados para responder de xeito crítico e responsable aos diferentes retos que se lle presenten, contribuíndo á potenciación e mellora da empresa. Permite examinar como se resolveron problemas similares aos que se afrontan as empresas na actualidade e, xa que logo, é unha ferramenta útil para a toma de decisións. Móstrase que a realidade empresarial é plural, diversa e dinámica. Non pode ser aprehendida cunha teoría universal, nin existe unha única solución organizativa ou tecnolóxica que garanta a excelencia empresarial.</p>						

COMPETENCIAS DA TITULACIÓN		
TipoA	Código	Específicas
A1		Aprender a aprender, por exemplo, cómo, cándo, onde novos desenvolvementos persoais son necesarios.
A2		Auditar unha organización e deseñar planes de consulta (por exemplo lexislación impositiva, inversións, estudo de casos, proxecto de traballo).
A3		Comprender detalles do funcionamento empresarial, tamaño de empresas, rexións xeográficas, sectores empresariais, vinculación con coñecemento e teorías básicas.
A4		Comprender a estrutura de linguas estranxeiras e desenvolver un vocabulario, Comprender, ler, falar e escribir nunha lingua estranxeira.
A5		Comprender a tecnoloxía nova e existente e o seu impacto para os novos/futuros mercados.
A6		Comprender os principios da enxeñaría e vincularlos co coñecemento empresarial.
A7		Comprender os principios da lei e vincularlos co coñecemento de negocios e xestión.
A8		Comprender os principios da psicoloxía, identificar as implicacións para a organización empresarial.
A9		Comprender os principio éticos, identificar as implicacións para as organizacións empresariais, deseño de escenarios.
A10		Comprender e utilizar sistemas contables e financeiros.
A11		Definir criterios de acordo de cómo unha empresa é definida e vincular os resultados coa análise do entorno para identificar perspectivas.

- A12 Definir obxectivos, estratexias e políticas comerciais.**
- A13 Xestión dunha compañía a partir da planificación e control, utilizando conceptos, métodos e ferramentas.**
- A14 Xestionar as operacións da empresa.
- A15 Xestionar os recursos financeiros.
- A16 Identificar aspectos relacionados e comprender o seu impacto na organización empresarial.
- A17 Identificar o impacto dos elementos micro e macroeconómicos na organización empresarial.
- A18 Identificar as características dunha organización.
- A19 Identificar novos desenvolvementos de organizacións empresariais para afrontar con éxito o entorno cambiante.**
- A20 Identificar e operar o software adecuado. Diseñar e implementar sistemas de información.**
- A21 Identificar e utilizar as ferramentas adecuadas de matemáticas e estatística.**
- A22 Planificar e xestionar os recursos humanos das organizacións.**
- A23 Uso de instrumentos para a análise de entornos empresariais.
- A24 Derivar dos datos información relevante imposible de recoñecer por non profesionais.**

TipoB	Código	Transversais
TipoC	Código	Nucleares
C1		Expresarse correctamente, tanto de forma oral coma escrita, nas linguas oficiais da comunidade autónoma.
C2		Dominar a expresión e a comprensión de forma oral e escrita dun idioma estranxeiro.
C3		Utilizar as ferramentas básicas das tecnoloxías da información e as comunicacións (TIC) necesarias para o exercicio da súa profesión e para a aprendizaxe ao longo da súa vida.
C4		Desenvolverse para o exercicio dunha cidadanía aberta, culta, crítica, comprometida, democrática e solidaria, capaz de analizar a realidade, diagnosticar problemas, formular e implantar solucións baseadas no coñecemento e orientadas ao ben común.
C5		Entender a importancia da cultura emprendedora e coñecer os medios ao alcance das persoas emprendedoras.
C6		Valorar criticamente o coñecemento, a tecnoloxía e a información dispoñible para resolver os problemas cos que deben enfrontarse.
C7		Asumir como profesional e cidadán a importancia da aprendizaxe ao longo da vida.
C8		Valorar a importancia que ten a investigación, a innovación e o desenvolvemento tecnolóxico no avance socioeconómico e cultural da sociedade.

COMPETENCIAS DA MATERIA			
Competencia	Tipoloxía	A	B C
Recoñecer as diferentes fases da evolución económica e comprender as variacións que se produciron na empresa co paso do tempo	saber	A11 A19	
Estudar e comprender a figura da empresa e do empresario e o seu papel no desenvolvemento económico	saber	A11 A19	
Coñecer as principais formas de empresa, a súa evolución e a súa problemática nun contexto histórico	saber	A11 A19	
Establecer comparacións entre os distintos modelos empresariais ao longo do tempo e dos países	saber	A11 A19	
Coñecer e avaliar criticamente as distintas aproximacións teóricas sobre o desenvolvemento empresarial e como se relacionan co mundo real	saber	A3	
Apreciar como as diferenzas nas contornas culturais, legais, políticas, sociais, etc. afectaron ás empresas e ao seu desenvolvemento en diferentes partes do mundo	saber	A11 A19	
Identificar e explicar as principais vantaxes competitivas das empresas	saber	A3 A5 A11 A13	
Facilitar o proceso de toma de decisións nas empresas a partir da familiarización cunha perspectiva histórica e temporal das mesmas	saber	A11 A13 A19	

Analizar como os empresarios e os directivos afrontaron no pasado os problemas derivados da xestión das súas empresas	saber	A3 A11 A13 A19	
Comprender como as empresas reaccionaron ante os cambios nos mercados, as tecnoloxías e as institucións e como, á súa vez, influíron nos mesmos	saber	A3 A5 A11 A19	
Explicar os principais cambios estruturais que permitan ás empresas aumentar de tamaño	saber	A5 A11 A19	C8
Mostrar a existencia dunha realidade empresarial plural, diversa e dinámica, que non pode apreenderse cunha teoría ou un modelo universal	saber		C4
Capacidade de expresión, oral e escrita	saber facer		C1
Capacidade analítica, lóxica e sintética	saber facer	A24	C6
Capacidade de procura, selección e elaboración de información	saber facer		C3 C6
Capacidade de traballo en equipo e de relación	saber facer	A1	C4
Capacidade de aplicación dos coñecementos adquiridos á interpretación do material estatístico, gráfico e documental	saber facer	A20 A21 A24	
Destreza na aplicación de técnicas cuantitativas para o tratamento de repertorios estatísticos	saber facer	A21	
Avaliar o comportamento, a cultura e a estratexia das empresas	saber facer	A12	C5 C8
Comprender a rápida dinámica de cambio dos negocios e os factores que inflúen nos ritmos e patróns dese cambio	saber facer	A9 A11 A19	
Aprendizaxe de organización, planificación e administración do tempo de traballo	saber facer	A13 A22	
Estimular o desenvolvemento do afán de superación e o liderado, favorecendo a capacidade de convicción e de aceptación dos puntos de vista dos demais	saber ser/estar		C1 C4 C6
Potenciar a creatividade e a innovación	saber	A5 A19	C8
Fomentar a iniciativa persoal e emprendedora	saber		C5
Xestionar o cambio con eficacia e responder a demandas cambiantes	saber	A19	
Asumir responsabilidades á hora de lograr unha aprendizaxe e un desenvolvemento persoal e profesional (Planificación do Desenvolvemento Persoal)	saber	A1	C3 C7
Contribuír ao recoñecemento da diversidade e a multiculturalidade	saber		C4
Facilitar o desenvolvemento dun compromiso ético	saber	A9	C4

CONTIDOS	
Temas	Subtemas
Tema 1: A natureza económica da empresa e o empresario	1. A visión do empresario no longo prazo por parte dos economistas 2. As teorías económicas da empresa: dos enfoques contractuais da empresa (axencia e custos de transacción) á empresa como continente de recursos e capacidades
Tema 2: A empresa no mundo preindustrial	1. As baixas taxas de crecemento da economía preindustrial: unha visión a longo prazo da historia económica precapitalista occidental 2. A organización da produción precapitalista: a empresa antes da industrialización
Tema 3: A empresa na Primeira Revolución Industrial, 1780-1870	1. A Revolución Industrial Británica e a difusión da industrialización 2. A xénese da empresa moderna
Tema 4: Competencia capitalista e concentración empresarial, 1870-1945	1. A Segunda Revolución Industrial e a integración do mercado internacional 2. A primeira "ruptura industrial". As estratexias de crecemento e a nova competencia 3. As alternativas á gran empresa. Continuidades e cambios

- Tema 5: O apoxeo da gran empresa e o capitalismo xerencial, 1945-1973
1. O desenvolvemento da gran empresa das economías occidentais avanzadas na Idade Dourada do capitalismo
 2. A alternativa xaponesa: o sistema empresarial xaponés, estratexias competitivas e estruturas cooperativas
- Tema 6: A empresa ante os desafíos da globalización, 1973-2010
1. A economía mundial entre dúas crises, a segunda "ruptura industrial"
 2. Os últimos desenvolvementos da gran empresa e outras respostas empresariais
 3. A empresa nos procesos recentes de industrialización

METODOLOXÍAS	
	Descrición
Estudo de casos	Inclúen as prácticas con material cuantitativo e cualitativo, así como determinadas lecturas.
Lecturas	Lecturas obrigatorias complemento das clases maxistras.
Presentación oral	Esta presentación correspóndese coa exposición dos traballos de grupo (nun número de cinco grupos de 4 alumnos cada un), que deben exporse en sesións de media hora. Dedicarase entre 10 e 15 minutos á presentación e o resto ao debate no aula en cada un dos casos. Cada grupo realizará un só traballo deste tipo en todo o curso.
Proba obxectiva	Consistirá na realización dun exame escrito sobre os contidos do programa nas convocatorias oficiais.
Sesión maxistral	Nestas sesións o profesor impartirá as pautas chave da materia que o alumno debe coñecer e preparar con traballo persoal e coa axuda do resto de instrumentos que ofrece o curso.
Traballos tutelados	Formásense cinco grupos con catro compoñentes, cada un co obxecto de preparar un traballo monográfico, cuxos resultados deben presentarse na denominada presentación oral.
Actividades iniciais	Orientación docente

PLANIFICACIÓN						
	Implica atención personalizada	Computa na avaliación	A Horas presenciais A	F Factor estimado de horas non presenciais C	B Horas non presenciais / traballo autónomo D	C (A+B) Horas totais (A+B+D) E
Actividades iniciais	<input checked="" type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	2	0	0	2
Estudo de casos	<input checked="" type="checkbox"/>	<input checked="" type="checkbox"/>	6	2	12	18
Lecturas	<input checked="" type="checkbox"/>	<input checked="" type="checkbox"/>	11	2	22	33
Presentación oral	<input checked="" type="checkbox"/>	<input checked="" type="checkbox"/>	3	1	3	6
Proba obxectiva	<input type="checkbox"/>	<input checked="" type="checkbox"/>	3	0	0	3
Sesión maxistral	<input checked="" type="checkbox"/>	<input checked="" type="checkbox"/>	17	3	51	68
Traballos tutelados	<input checked="" type="checkbox"/>	<input checked="" type="checkbox"/>	0	0	20	20
Atención personalizada	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	0	0	0	0

C (A+B) 150
Horas totais E:
Carga lectiva en créditos ECTS UDC 6

ATENCIÓN PERSONALIZADA

	Descrición
Estudo de casos	En cada un dos casos procurarase atención personalizada nas correspondentes sesións de clase ou en horario de tutoría.
Lecturas	
Presentación oral	
Sesión maxistral	
Traballos tutelados	
Actividades iniciais	

AVALIACIÓN

	Descrición	Cualificación
Estudo de casos	Inclúen as prácticas con material cuantitativo e cualitativo, así como determinadas lecturas. A súa avaliación será conxunta coa das lecturas.	15
Lecturas	Complemento das clases maxistras de lectura obrigatoria. A realización das mesmas tamén será complementaria da actividade de estudo de casos.	15
Presentación oral	Esta presentación correspóndese coa exposición dos traballos de grupo en número de cinco que deben exporse en sesións de media hora. Dedicaranse entre 10 e 15 minutos á presentación e o resto ao debate no aula en cada un dos casos. Cada grupo realizará un só traballo deste tipo en todo o curso. Valorarase o soporte empregado, a capacidade de expresión e de argumentación. A súa avaliación será conxunta coa do traballo tutelado. Consistirá na realización dun exame escrito sobre os contidos do programa nas convocatorias oficiais. Para que a proba compute na avaliación final, haberá que obter polo menos vinte puntos dos cincuenta. Valorarase a capacidade de expresión, manexo e dominio do vocabulario específico, capacidade analítica e sintética, e o coñecemento dos contidos do programa.	0
Proba obxectiva	A súa avaliación farase basicamente mediante a proba obxectiva realizada nas convocatorias oficiais. O alumno deberá asistir as clases.	50
Sesión maxistral	Formásense cinco grupos con catro compoñentes cada un, co obxecto de preparar un traballo monográfico sobre a historia dunha empresa, cuxos resultados deben presentarse na denominada presentación oral. Valorarase a orixinalidade do traballo e do seu desenvolvemento, non a mera recompilación bibliográfica, así como a capacidade de procura, selección e elaboración de información, a redacción coidada, seguindo un formato científico, e a capacidade de traballo en grupo. Os alumnos poderán propoñer o tema do traballo ó profesor, sempre e cando non coincida cos traballos recollidos na plataforma virtual moodle da materia. O título do traballo deberá entregarse ó profesor antes do 1 de outubro de 2010. Así mesmo, o traballo cos requistos cumpridos (véxase plataforma moodle) deberá entregarse ó profesor antes do 1 de decembro de 2010. Non se admitirán traballos que non cumpran estes requistos e prazos.	0
Traballos tutelados		20

Observacións

A avaliación do alumno comezará dende o primeiro día de curso en cada un dos apartados sinalados, con independencia da data de matrícula do alumno.

Para superar a asignatura o alumno debe acadar como mínimo 50 puntos dos 100 totais.

No caso de que o alumno realice como máximo dous estudos de caso ou lecturas durante o curso, non leve a cabo o traballo tutelado e non se presente ó exame oficial da materia, a calificación final recibida polo alumno será de "non presentado".

FONTES DE INFORMACIÓN

Bibliografía básica

, , , , Capitulo de libro,

Lecturas de Historia Económica Mundial

Álvarez Arza, María José *et al.* (1998): *Historia económica (guía didáctica)*, Madrid, UNED.

Cameron, Rondo (2009): *Historia económica mundial. Desde el Paleolítico hasta el presente*, Madrid, Alianza, 2ª edición [3ª reimpresión].

Comín, Francisco, Hernández, Mauro y Llopis, Enrique (eds.) (2005): *Historia económica mundial, siglos X-XX*, Barcelona, Crítica.

Estella, M^a. Concepción, Arribas, Victoria y de Haro, Dionisio (2001): *Prácticas de historia económica mundial y de España*, Madrid, ESIC.

Feliú, Gaspar y Sudrià, Carles (2006): *Introducció a la història econòmica*, Barcelona, Universitat de Barcelona.

Martín Martín, Victoriano et al. (coord.) (2006): *Lecciones de historia económica*, Madrid, McGraw Hill.

Ocampo Suárez-Valdés, Joaquín (1998): *Historia económica mundial y de España*, Oviedo, Universidad de Oviedo.

Palafox, Jordi (coord.) (1999): *Curso de historia económica*, Valencia, Tirant lo Blanch, 2^a edición.

Prieto, Enrique, de Haro, Dionisio y Santos, Marta (2005): *Historia Económica. Lecturas y materiales*, Madrid, Dykinson.

Di Vittorio, Antonio (coord.) (2003): *Historia económica de Europa siglos XV-XX*, Barcelona, Crítica.

Zamagni, Vera (2004): *Historia económica de la Europa contemporánea: de la revolución industrial a la integración europea*, Barcelona, Crítica.

Lecturas de Historia da Empresa

Álvarez Arza, M^a José (2001): *Historia económica de la empresa (guía didáctica)*, Madrid, UNED.

Chandler, Alfred D. Jr. (2008): *La mano visible: la revolución de la gestión en la empresa norteamericana*, Barcelona, Ediciones de Belloch.

Chandler, Alfred D. Jr. (1996): *Escala y diversificación: la dinámica del capitalismo industrial*, Zaragoza, Prensas Universitarias de Zaragoza.

Comín, Francisco y Díaz Fuentes, Daniel (2004): *La empresa pública en Europa*, Madrid, Síntesis.

Comín, Francisco y Martín Aceña, Pablo (eds.) (1996): *La empresa en la historia de España*, Madrid, Civitas.

Díaz Morlán, Pablo (2009): *Capitalistas y empresarios. El mercado de la función empresarial*, Alicante, Universidad de Alicante.

Dunning, John H. (comp.) (1976): *La empresa multinacional*, México, Fondo de Cultura Económica.

Erro, Carmen (2003): *Historia empresarial. Pasado, presente y retos de futuro*, Barcelona, Ariel.

García-Blanch Menárguez, Francisco (2002): *Crecimiento económico en Corea del Sur (1961-2000). Aspectos internos y factores internacionales*, Madrid, Síntesis.

García Ruíz, José Luis (1994): *Historia económica de la empresa moderna*, Madrid, Istmo.

García Ruíz, José Luis (coord.) (1998): *Historia de la empresa moderna*, Madrid, Síntesis.

García Ruiz, José Luis (coord.) et al. (1998): *Historia de la empresa mundial y de España*, Madrid, Síntesis.

Goodall, Francis, Gouvirsh, Terence R. and Tolliday, Steven (eds.) (1997): *International Bibliography of Business History*, London, Routledge.

Hannah, Leslie (1996): "La evolución de las grandes empresas en el siglo XX: un análisis comparativo", *Revista de Historia Industrial*, nº 10, pp. 93-125.

Hernández Andreu, Juan y García Ruiz, José Luis (1994): *Lecturas de Historia empresarial*, Madrid, Civitas.

Schumpeter, Joseph A. (1968): *Ensayos*, Vilassar de Mar, Oikos-Tau.

Langlois, Richard N. y Robertson, Paul L. (2000): *Empresas, mercados y cambio económico. Una teoría dinámica de las instituciones empresariales*, Barcelona, Anthropos.

Nolan, Peter (2001): *China and the Global Economy: National Champions, Industrial Policy, and the Big Business Revolution*, Houndsmill, Palgrave.

Núñez, Gregorio y Segreto, Luciano (eds.) (1994): *Introducción a la historia de la empresa en España*, Madrid, Abacus.

Pérez Vila, M^a Clara (2007): *La figura empresarial en el pensamiento económico. Una aproximación histórica*, Madrid, Unión Editorial.

Piore, Michael J. y Sabel, Charles F. (1990): *La segunda ruptura industrial*, Madrid, Alianza.

Pollard, Sidney (1987): *La génesis de la dirección de la empresa moderna. Estudios sobre la revolución industrial en Gran Bretaña*, Madrid, Ministerio de Trabajo.

Porter, Michael E. (1991): *La ventaja competitiva de las naciones*, Barcelona, Plaza y Janés.

Puterman, Louis (ed.) (1994): *La naturaleza económica de la empresa*, Madrid, Alianza.

Santos Redondo, Manuel (1997): *Los economistas y la empresa. La empresa y el empresario en la historia del pensamiento económico*, Madrid, Alianza.

Teichova, Alice, Lévy-Leboyer, Maurice y Nissbaum, Helga (comps.) (1990): *Empresas multinacionales, finanzas, mercados y gobiernos en el siglo XX*, Madrid, Ministerio de Trabajo y Seguridad Social, 2 vols.

Valdaliso, Jesús M.^a y López, Santiago (2007): *Historia económica de la empresa*, Barcelona, Crítica [reimpresión de 2008].

Wu Xiaobo (2009): *La China emergente. La transformación del gigante asiático desde dentro*, Madrid, Kailas.

Yoshimori, Masaru (1993): "Claves de la competitividad japonesa", *Harvard-Deusto Business Review*, nº 56, pp. 20-30.

Bibliografía complementaria

RECOMENDACIONES

Observacións

A materia non esixe requisitos previos. Porén, considéranse recomendábeis algúns prerrequisitos e coñecementos previos: - Coñecemento básico de informática a nivel de usuario (procesador de texto, folla de cálculo, navegador de Internet). - Coñecementos de Historia Universal. - Coñecementos de Historia de España. - Familiaridade con conceptos básicos de Economía e de Empresa.